

Strategaethau Cymell: Adroddiad Synoptig

**Yr Athro John Gardner
Mehfin 2019**

Strategaethau Cymell - Adroddiad Synoptig

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad yma yn cynnig crynodeb o'r prif bwyntiau yr ymdriniwyd â nhw mewn tri adroddiad a gomisiynwyd yn gynharach eleni gan CGA ac a gwblhawyd rhwng 1 Mawrth a 24 Mawrth 2019. Mae'r crynodeb yn bennaf yn adroddiad ar ganfyddiadau ac argymhellion y tri adroddiad a gomisiynwyd, ond mae wedi ei syntheseiddio mewn rhannau er mwyn crynhoi neu amlygu amgylchiadau cyffredin neu faterion sy'n berthnasol i'r tri adroddiad.

Archwiliodd yr tri adroddiad strategaethau cymell a ddyluniwyd i wella niferoedd recriwtio a chadw athrawon o ansawdd uchel mewn (a) cyd-destunau rhyngwladol (Prifysgol Abertawe), (b) ystod o feysydd proffesiynol eraill (partneriaeth Caerdydd/Met Caerdydd) a (c) Cymru o'i gymharu â Lloegr (OB3Research). Gosododd CGA baramedrau eang ar gyfer diffinio cymelliadau, er mwyn i hynny gynnwys pob math o strategaethau cymell, sydd wedi eu dylunio i wella'r ffordd o recriwtio a chadw athrawon ar y lefel system, ac ar gyfer ymgeiswyr unigol ac athrawon sydd yn gwasanaethu yn ôl eu trefn.

Roedd yr adolygiad o gyd-destunau rhyngwladol yn cynnwys chwe system astudiaeth achos: Califfornia, yr Alban, Awstralia, Singapore, Yr Iseldiroedd a Gweriniaeth Iwerddon. Yr arsylwad trosfwaol yw bod llywodraethau ar draws y byd (gan gymryd bod Califfornia yn fras yn cynrychioli systemau ar draws UDA) yn ymdrechu gyda lefelau gwahanol o lwyddiant i sicrhau bod niferoedd digonol o bobl â chymwysterau da yn mynd i'r proffesiwn addysgu ac yn aros fel athrawon am eu gyrfa. Mae'r dyhead yma i sicrhau sefydlogrwydd, ym model gweithlu pob system, yn wynebu nifer o heriau; ar brydiau yn heriau lleol ond yn bennaf maent yn gyffredin (e.e. recriwtio athrawon STEM¹.)

Mae'r tri adroddiad ymchwil yn dangos bod strategaethau cymell yn amlweddog yn gyffredinol ac yn cynnwys tri phrif fath o weithgaredd:

- sicrhau bod addysgu yn cael ei ystyried mewn cymdeithas fel gyrfa ddeniadol, bwysig a boddhaus;
- darparu ystod o lwybrau i fod yn athro er mwyn galluogi i gronfa eang o ymgeiswyr â chymwysterau da ymgeisio;
- mynd i'r afael yn uniongyrchol â phrinder penodol o ran recriwtio, drwy gymelliadau ariannol.

Adolygiad Rhyngwladol

Yn rhyngwladol, mae gwerth addysgu yn llygaid yn cyhoedd yn bodoli ar hyd sbectrwm, ac ar un pen ystyrir bod gan addysgu statws proffesiynol a chymdeithasol uchel, cyflogau sydd yn gystadleuol gyda phroffesiynau eraill, ac amodau gwaith sydd yn bersonol foddhaus (e.e. yn Singapore). Ar y pen arall, efallai yr ystyrir bod addysgu â statws cymharol isel, yn golygu llai o gyflog, llwyth gwaith mawr ac amodau gwaith sydd yn achosi straen (e.e. yng Nghaliffornia). Wrth gwrs dylid cymryd gofal er mwyn sicrhau nad yw hyn yn cael ei ddarllen fel dadansoddiad brwsh bras - mewn unrhyw system benodol gall fod yna raddau gwahanol o bob pen i'r sbectrwm. Ond, mae'n rhesymol dadlau y bydd recriwtio a chadw yn llai heriol o dan amgylchiadau pan ystyrir bod addysgu yn werthfawr a boddhaus - fel sydd yn wir yn Singapore.

Mae Singapore mewn sawl ffordd yn achos arbennig, gyda nodweddion diwylliannol a strwythurol yn ei system addysg y byddai'n amhosibl mwy neu lai i'w hefelychu yng Nghymru. Er enghraifft, mae darpar athrawon yn cael eu dewis gan y Weinyddiaeth Addysg ac yn cael eu cofrestru ar gyrsiau hyfforddi athrawon gyda'r un darparwr addysg gychwynnol i athrawon (ITE), y Sefydliad Addysg Cenedlaethol, NIE. Ar ôl cael eu dewis, mae athrawon dan hyfforddiant yn cael eu dynodi fel gweision sifil ac mae'n ofynnol iddynt dderbyn contract sydd yn eu hymrwymo i addysgu am o leiaf dair blynedd. Ar ddiwedd eu hyfforddiant dyrannir lle iddynt mewn ysgol ac yn ystod eu gyrfa gallent ddisgwyl cael eu symud yn rheolaidd i ysgolion eraill. Yn yr un modd, mae gweithwyr proffesiynol yn y NIE a swyddogion y weinyddiaeth yn symud i rolau gwahanol hefyd. Ystyrir bod hynny yn gwella cyfathrebu a dealltwriaeth rhwng y prif gyfranogion yn y system. Ond, y wers i Gymru a gwledydd eraill yw bod addysgu yn Singapore yn barhaus yn cael ei hyrwyddo gan y weinyddiaeth ar y cyfryngau, er mwyn gwella ei apêl fel gyrfa,

¹ STEM= Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianeg a Mathemateg.

statws uchel athrawon a phwysigrwydd addysgu i'r genedl. Gellir dadlau mai'r parch mawr yma yw'r prif ddylanwad ar broses recriwtio sefydlog ac effeithiol Singapore, a'i lefelau isel o gyfraddau gadael (tua 3%).

I'r gwrthwyneb i Singapore, mae'r holl wledydd eraill a adolygwyd yn wynebu heriau cyffredin o ran recriwtio a chadw, ac maent wedi ymgymryd ag amrywiaeth o ymyriadau er mwyn ceisio eu datrys. Efallai y gellid crynhoi'r prif heriau fel rhai sydd yn ymwneud â recriwtio niferoedd annigonol o athrawon sydd:

- yn gymwys i ddysgu pynciau STEM;
- yn gallu addysgu drwy gyfrwng yr iaith genedlaethol (e.e. Cymraeg, Gaeleg yr Alban a Gaeleg Iwerddon);
- yn dod o gefndiroedd cymunedau lleiafrifol;
- yn barod i ddysgu mewn lleoliadau ysgol anghysbell a gwledig;
- yn barod i addysgu mewn lleoliadau sydd dan anfantais cymdeithasol economaidd (trefol a gwledig);
- yn athrawon pynciau nad ydynt yn bynciau STEM a ble ceir prinder.

Nid yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr a gall heriau ychwanegol ddibynnu ar y system genedlaethol ac amgylchiadau lleol. Er enghraifft, efallai bod yna anawsterau o ran recriwtio athrawon gwrywaidd ar gyfer ysgolion cynradd ac athrawon benywaidd ar gyfer pynciau STEM, neu yn fwy cyffredinol, athrawon ar gyfer anghenion arbennig neu ddosbarthiadau amlddiwylliannol.

Defnyddir y strategaethau cymell, fel y'u nodir uchod, i wahanol raddau yn yr holl systemau a archwiliwyd ac mewn rhai proffesiynau (er enghraifft, mynd i'r afael â phrinder gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol sydd yn gwasanaethu cymunedau anghysbell). Mae'r holl adroddiadau yn amlygu beth all wneud i addysgu fod yn broffesiwn apelgar ac yn yrfa i'w dewis, yn seiliedig ar dystiolaeth yn y llenyddiaeth, ac o ymgysylltu uniongyrchol ag arbenigwyr dethol, athrawon sydd yn gwasanaethu ac arweinwyr ysgol, a myfyrwyr prifysgol. Nid oes dim yn annisgwyl yn yr arsylwadau yma, gyda thystiolaeth a sylwadau ar bwysigrwydd, er enghraifft, cyflog cystadleuol, amodau gwaith da (llwyth gwaith cymedrol, teimlad o werth, ymddygiad disgyblon wedi ei reoli'n dda), cefnogaeth dda (e.e. mentora), canfyddiad cyhoeddus da o'r proffesiwn a datblygu proffesiynol da a chyfluoedd am ddrychafiad (o anwytho i arweinyddiaeth). Y canfyddiad sydd yn bodoli yn eang, y tystiolaethir amdano yn yr adroddiad rhyngwladol, yw bod Singapore yn ticio'r holl flychau yma, ond ar wahân i'r fframwaith strwythurol a diwylliannol sydd yn tanategu hyn, nid trwy ddamwain mae'r system sefydlog yma yn llwyddo. Mae llywodraeth Singapore yn buddsoddi'n drwm mewn cyfathrebu a dangos parch mawr i addysgu, a chynnal yr elfennau allweddol sef cyflogau cystadleuol, amodau gwaith da, cymorth cynhwysfawr ac arweinyddiaeth cymwys iawn.

Mae'r adroddiad rhyngwladol hefyd yn amlygu rhai heriau penodol yn systemau'r astudiaethau achos unigol, ac mae'r rhain yn cynnwys:

- Califfornia: cyflogau isel, lefelau recriwtio isel iawn, lefelau gadael o 50% yn achos athrawon newydd pum mlynedd ar ôl dechrau gweithio yn y proffesiwn, a defnyddio personél anghymwys fel athrawon;
- Yr Alban: recriwtio i ysgolion gwledig a swyddi cyfrwng Gaeleg, recriwtio athrawon mathemateg, economeg y cartref a Saesneg;
- Awstralia: recriwtio i ysgolion gwledig ac anghysbell, recriwtio athrawon gwrywaidd, llesiant athrawon a defnyddio athrawon o du allan i'r maes (heb gymhwyster yn y pwnc) mewn rhai meysydd pwnc lle ceir prinder;
- Yr Iseldiroedd: cyflogau llai cystadleuol o'i gymharu â phroffesiynau eraill (er yn uwch na'r cyfartaledd mewn gwledydd OECD), prinder athrawon sylweddol yn gyffredinol, poblogaeth o athrawon sydd yn heneiddio a recriwtio isel yn erbyn targedau;
- Gweriniaeth Iwerddon: cyflogau llai cystadleuol o'i gymharu â phroffesiynau eraill, gostyngiad mewn recriwtio i'r sector uwchradd a phynciau megis ieithoedd tramor, STEM a'i iaith Gaeleg, a thangynrychiolaeth o athrawon gwrywaidd ac athrawon o gefndiroedd ethnig neu grefyddol lleiafrifol.

Ym mhob achos, mae'r problemau a wynebir yn gymysgedd o rai newydd (efallai yng nghyd-destun marchnad cyflogaeth i raddedigion sydd yn gwella) a hen, gyda mentrau ac ymyraethau rhagweladwy yn bennaf er mwyn mynd i'r afael â nhw. Mae'r rhain yn cynnwys ymgyrchoedd i hyrwyddo apêl addysgu fel gyrfa, adolygiadau cyflog er mwyn sicrhau cystadleurwydd, newid polisi er mwyn lleihau llwyth gwaith diangen, cymorth mentora gydol gyrfa, cymorth a gwasanaethau ychwanegol ar gyfer ymddygiad heriol, hawl gydol gyrfa i dderbyn datblygiad

proffesiynol, llwybrau amgen i yrfa addysgu a thargeddu meysydd lle ceir prinder drwy gymhelliannau ariannol a chysylltiedig, ac ymgyrchoedd ar gyfryngau cymdeithasol.

Un o'r agweddau anoddaf i fynd i'r afael â hi yw canfyddiad cyhoeddus gwael mewn perthynas ag addysgu fel gyrfa, ond mae rhai awdurdodau yng Nghaliffornia wedi llwyddo i fynd i'r afael â phrinder recriwtio drwy hyrwyddo eu 'diwylliannau positif' hyd yn oed pan fo cyflogau yn is nag ydynt mewn ardaloedd awdurdodau lleol eraill. Un dull diddorol yng Nghaliffornia yw defnyddio gwerthwyr tai i helpu i leddfu pryderon ynghylch canfod llety fforddiadwy o ansawdd da yn yr amrywiol ranbarthau ysgol. Yn achos lleoliadau anghysbell, mae llywodraeth Awstralia yn darparu consesiynau tai o rhwng 15-100% o'r gost yn dibynnu ar ba mor anghysbell yw'r ysgol. Yng Ngweriniaeth Iwerddon mae cynllun 'athrawon a rennir' yn galluogi i bartneriaethau ysgol fynd i'r afael â phrinder, er enghraifft, athrawon STEM drwy alluogi i un ysgol weithredu fel canolfan gyda'r athro a rennir yn teithio yn ôl trefn gytunedig i'r ysgolion eraill.

Mae meini prawf lefel mynediad TGAU yng Nghymru² yn gymharol uchel o'u cymharu â gofynion gradd C yn Lloegr, ac yn aml tybir eu bod yn wrthanogol (mae peth o'r data cyfweiliadau gan fyfyrwyr prifysgol yn yr adroddiad yn adlewyrchu hynny). O'i gymharu, y meini prawf lefel mynediad yng Ngweriniaeth Iwerddon yw'r hyn sydd yn cyfateb i radd B naill ai mewn Saesneg neu Lenyddiaeth Saesneg TGAU, neu radd C yn y ddau; a gradd A mewn Mathemateg TGAU neu radd D mewn Mathemateg Ychwanegol. Yn yr Alban y meini prawf lefel mynediad yw gradd B mewn mathemateg TGAU a gradd C mewn Saesneg iaith a Llenyddiaeth Saesneg TGAU. Yng Ngogledd Iwerddon, y meini prawf lefel mynediad yw gradd C mewn Saesneg iaith TGAU a Mathemateg (a gradd C mewn pwnc gwyddoniaeth os dymunir addysgu mewn ysgol gynradd).

Mae rhaglen 'Droichead' (Pont) Gweriniaeth Iwerddon yn fenter ddiddorol wedi ei dylunio i sicrhau cymorth cynefino o'r safon uchaf ar gyfer athrawon newydd gymhwyso (ANG) gan Dîm Cymorth Proffesiynol (sydd yn cynnwys athrawon, pennaeth a mentor). Yn dilyn gwerthusiad, a ddangosodd bod ANG Droichead yn dioddef llai o straen ac yn fwy hyderus na rhai nad oeddent ar y cynllun, erbyn hyn mae'n cael ei gyflwyno'n gyffredinol fel y model anwytho ar gyfer pob ANG. I'r gwrthwyneb, mae'r adroddiad rhyngwladol yn nodi bod 'niferoedd sylweddol' o athrawon newydd yn yr Iseldiroedd yn derbyn dim cymorth cynefino. Ond, mae ymchwil yn awgrymu bod lefelau gadael yn yr Iseldiroedd yn fwy tebygol o fod yn gysylltiedig â llwyth gwaith ac oriau gwaith mawr yn hytrach na diffyg cymorth. Yn Awstralia, erbyn hyn mae gan ANG fynediad unrhyw adeg ac yn unrhyw le at adnoddau drwy'r ap ffôn 'My Induction'.

Mae ansicrwydd ynghylch canfod swydd addysgu ar ôl cymhwyso yn nodwedd o orbryder ANG mewn nifer o systemau (e.e. Cymru, Gweriniaeth Iwerddon) a gall hynny fod yn wrthanogol i fyfyrwyr sydd yn ystyried dilyn cwrs hyfforddi athrawon. Ond, ni ystyrir bod hynny yn broblem yn Singapore, ble mae'r holl leoliadau gwaith wedi eu mandadu, ac mae'n broblem llawer llai yn Yr Alban. Mae'r Cyngor Addysgu Cyffredinol ar gyfer Yr Alban (GTCS) yn rheoli lleoliad prawf 1 flwyddyn gwarantedig mewn ysgol ar gyfer pob ANG ac mae'r rhan fwyaf yn derbyn hynny. Gall y broses yma fod o ddiddordeb yng Nghymru oherwydd mae'n rhaid i bob ANG osod pum awdurdod lleol mewn trefn a ffafir ble maent yn dymuno cael eu lleoli a bydd y GTCS yn pennu'r lleoliad. Estyniad diddorol i'r cynllun yw'r Taliad Ildio Ffafiaeth sydd yn cynnig £8,000 a £6,000 yn ôl eu trefn i ANG uwchradd a chynradd sydd yn cytuno i'r GTCS eu lleoli mewn unrhyw awdurdod lleol. Yn amlwg gall y dull yma helpu i fynd i'r afael â phrinder athrawon mewn ardaloedd gwledig, anghysbell ac ardaloedd sydd dan anfantais economaidd gymdeithasol. Mantais arall i ymrwymo i addysgu mewn ardaloedd â phroblemau recriwtio yw absenoldeb astudio 1 tymor gyda thâl i athrawon yn Awstralia sydd yn gweithio mewn ysgolion Brodorol am o leiaf dwy flynedd.

Mae ymgyrchoedd ar y cyfryngau i hyrwyddo addysgu wedi cael llwyddiant amlwg yn Singapore ble maent yn gynhwysfawr a pharhaus. Yn yr Alban mae ymgyrchoedd ar y cyfryngau (ar-lein, radio, byrddau hysbysebu) wedi helpu i greu ymchwydd mewn ceisiadau a recriwtio. Dim ond 11% o lefydd ITE uwchradd oedd heb eu llenwi yn 2018/19 o'i gymharu â 30% yn 2017/18; a llanwyd 96% a 80% yn ôl eu trefn o lefydd yn 2018/19 ar gyfer meysydd technoleg gwybodaeth (29% heb eu llenwi yn 2017/18) a mathemateg (47% heb eu llenwi yn 2017/18) ble ceir prinder.

²Graddau B mewn Mathemateg TGAU neu Fathemateg-Rhifedd CBAC a naill ai Saesneg iaith, Llenyddiaeth Saesneg, Cymraeg iaith neu Lenyddiaeth Gymraeg; ac C mewn pwnc gwyddoniaeth os yn dilyn cwrs ITE cynradd

Mae cadw athrawon yn broblem fawr mewn rhai systemau ac mae amrywiaeth o ddulliau wedi cael eu defnyddio i wella hynny. Yn Awstralia er enghraifft mae system werthuso yn rhoi cyfle i athrawon gael eu hachredu fel athrawon 'hyfedr iawn' neu athrawon 'arweiniol', ac mae hynny yn arwain at godiad cyflog. Mae yna safbwyntiau cymysg ynghylch menter yng Ngweriniaeth Iwerddon i alluogi pob athro i gael cymwysterau lefel meist. Yn y rhan fwyaf o achosion, mae'r rhaglen Meistr Proffesiynol Mewn Addysg (PME) dros 2 flynedd wedi cael ei hymgorffori i raglenni ITE (yn hytrach na DPP sydd wedi ei anelu at ddatblygu a chadw yn fwy hirdymor) ac ystyrir bod hynny yn ymestyn cymhwys ar gyfer addysgu yn y sector uwchradd i chwe blynedd; ffactor sydd efallai wedi cyfrannu at ostyngiad sylweddol o tua 1,000 o fyfyrwyr newydd ar y rhaglen meist yn 2015. Mae rhaglenni preswyl yng Nghaliffornia, sydd yn gyffelyb i lwybrau cyflogadwydd yn y DU wedi gwella lefelau cadw, oherwydd bod athrawon yn aros ar ôl cwblhau'r cyfnod preswyl. Hefyd mae yna sgil-ffeithiau o ganlyniad i fentrau dysgu o bell yn ardal Ucheldir ac Ynysoedd yr Alban, ble tybir bod lefelau cadw wedi gwella oherwydd bod myfyrwyr sydd yn cofrestru eisoes wedi setlo yn yr ardal ac yn debygol o aros yn eu swyddi.

Cymharol ychydig o gyfeiriadau a geir yn y tri adroddiad at lesiant athrawon, ond mae pob un yn amlygu bod effeithiau agweddau negyddol llwyth gwaith e.e. mae hynny yn arwain at oriau gwaith mawr, amharu ar gydbwysedd gwaith-bywyd ac yn tanseilio llesiant, yn anghymelliadau sylweddol i ddarpar fyfyrwyr ac o ran cadw athrawon da yn yr hirdymor. Adroddir bod llesiant athrawon yn un o'r heriau penodol sydd yn wynebu Awstralia o ran ceisio gwella lefelau recriwtio athrawon, tra bod un o'r adroddiadau yn cyfeirio at y trefniadau arloesol ym myd nyrsio sydd wedi eu dylunio i wella llesiant. Mae'r rhain yn cynnwys oriau gwaith hyblyg, cynlluniau talebau gofal plant, mentrau cydbwysedd gwaith-bywyd a chyfleusterau meithrinffeydd ar y safle. Yng Nghaliffornia, bu ymdrech fwriadol mewn 40% o'r awdurdodau lleol i sicrhau bod amodau gwaith yn ffafriol i athrawon newydd. Yn Singapore, mae yna gyfleodd yn ystod DPP i athrawon ymgymryd â hyfforddiant arbenigol achrededig mewn llesiant a gweithgareddau cefnogol eraill, ond mae'n ymddangos bod hynny wedi ei anelu'n bennaf at gefnogi poblogaeth myfyrwyr mewn ysgolion.

Gellir dadlau bod gallu cynnal iechyd a llesiant unigolion o dan amodau gwaith prysur a thrwm yn rhan elfennol o wneud dewisiadau mewn perthynas â gyrfa lwyddiannus a boddhaus. Ond, yn y cyd-destun addysgu, gall dwy broblem fawr effeithio ar lesiant. I ddechrau, gall maint y llwyth gwaith ar wahân i addysgu (a ddisgrifir mewn un adroddiad fel 'cofnodi, mewnbynnu, monitro a dadansoddi data') fod yn sylweddol ac fel arfer mae hynny yn cael ei ysgogi gan alwadau cyrff allanol at ddibenion atebolrwydd. Ond, wrth osod y galwadau yma, efallai nad oes digon o sylw yn cael ei roi i p'un a yw casglu data yn gwella deilliannau dysgu myfyrwyr neu'n achosi straen diangen a niwed i lesiant athrawon o ganlyniad i hynny. Yn ail, mae yna'r canfyddiad eang ynghylch ymddygiad mewn ysgolion, y tu mewn a thu allan i giât yr ysgol, ac ystyrir bod hynny hefyd yn effeithio'n negyddol ar lesiant athrawon. Mae pwysau ychwanegol yn codi o dan amgylchiadau penodol iawn; er enghraifft gall athrawon mewn ardaloedd gwledig neu anghysbell iawn ddioddef oherwydd diffyg rhwydweithiau proffesiynol y gellir ymgysylltu â nhw yn hawdd, lefel y disgwyliad cymunedol lleol a drysu'r ffiniau rhwng bywydau proffesiynol a phersonol. Yn y DU, mae nifer cynyddol o astudiaethau a gomisiynwyd gan y llywodraeth, undebau athrawon a sefydliadau eraill, yn nodi bod amrywiaeth o faterion llesiant yn elfennau allweddol sydd yn cyfrannu at y canfyddiad negyddol mewn perthynas ag addysgu fel gyrfa.

Yn gyffredinol, mae cymelliadau ariannol er mwyn hyrwyddo recriwtio a chadw yn cael eu defnyddio yn y rhan fwyaf o systemau ac mewn rhai proffesiynau sydd yn rhannu'r heriau o fynd i'r afael ag anghenion cymunedau gwledig, anghysbell neu gymunedau dan anfantais. Ond maent yn amrywio llawer o ran manylder ac mae'r dystiolaeth o'u heffeithiolrwydd yn dameidiog. Mae'r adroddiad rhyngwladol yn awgrymu bod defnyddio bwrsariaethau (a elwir yn ysgoloriaethau, taliadau cymell etc.) yn arfer cyffredin wth ymdrechu i ddenu graddedigion â chymwysterau uchel i ddilyn gyfra addysgu, i recriwtio athrawon newydd ar gyfer pynciau ble ceir prinder ac i ardaloedd sydd yn wynebu anfantais yn ddaearyddol ac economaidd gymdeithasol, ac i ddenu rhai sydd yn newid gyrfa oddi wrth yrfaoedd sydd efallai yn cynnig gwell cyflogau ym myd masnach, diwydiant a'r sector ariannol. Mae'r amrywiaeth o fentrau yn cynnwys ysgogiadau untro uniongyrchol, hyfforddiant am ddim neu gymhorthdal ffioedd, taliadau fesul cam wedi eu dylunio i wella lefelau cadw a chyfraniadau neu ddileu benthyciadau mewn perthynas â ffioedd myfyrwyr neu fenthyciadau a gronnir.

Y math mwyaf cyffredin o gymhelliant ariannol yw'r ysgogiad untro. Er enghraifft mae Califfornia yn cynnig amrywiaeth o'r rhain o dan wahanol amgylchiadau, ac maent yn cynnwys ysgoloriaethau, interniaethau â thâl, benthyciadau a bonysau am dderbyn swyddi mewn lleoliadau economaidd gymdeithasol isel. Hefyd yng Nghaliffornia gellir cynnig cyfraniadau tuag at fenthyciadau a gronnir neu hyd yn oed ddileu benthyciadau mewn

rhai achosion. Yn yr Alban, mae bwrsariaethau untro o £20,000 ar gael i rai sydd yn newid gyrfa fel iawndal am golli cyflog posibl a'r tarfu o ganlyniad i symud swyddi. Mae Awstralia yn cynnig amrywiaeth o ysgogiadau ariannol blynyddol untro i rai sydd yn barod i hyfforddi a dysgu mewn ardaloedd gwledig ac anghysbell. Mae'r rhain yn cynnwys taliadau o rhwng £1,000 - £5,000 yn ddibynnol ar ba mor anghysbell yw'r ysgol, a iawndal am amodau negyddol megis colli gwerth cerbydau a'r pellter mae'n rhaid teithio i fynd ar wyliau. Hefyd mae yna ysgoloriaethau o hyd at £27,000 am ymgymryd â hyfforddiant mewn lleoliadau gwledig. Mae taliadau untro cyffelyb yn cael eu nodi yn yr adroddiad proffesiynau ar gyfer meddygon yng Nghymru sydd yn cytuno i weithio mewn ardaloedd gwledig ac anghysbell (£20,000) ac i nyrsys sydd yn ymuno ag asiantaethau sydd â'r hyblygrwydd i gynnig cymelliadau wedi eu teilwra na fyddai ar gael yn y GIG.

Mae cymhorthdal hyfforddiant neu hyfforddiant am ddim yn fath arall o gymhelliant ariannol a gynigir, er enghraifft, i weithwyr 'para-broffesiynol' sydd yn dilyn cyrsiau hyfforddiant athrawon yng Nghaliffornia. Hefyd gall myfyrwyr sydd yn dymuno ymgymryd ag astudiaethau PhD yn yr Iseldiroedd wneud cais i'w ffioedd dysgu gael eu talu. Yng Ngweriniaeth Iwerddon, gellir ildio ffioedd ar gyfer myfyrwyr sydd wedi mynd i brifysgol drwy gwrs mynediad ac sydd yn dymuno astudio ar gyfer y cymhwyster meistr PME dwy flynedd.

Fel arfer mae lefelau cadw yn cael eu hysgogi drwy ddulliau eraill ar wahân i ysgogiadau ariannol uniongyrchol, ond mae cynigion presennol yn Lloegr yn awgrymu y gallai taliadau fesul cam am aros ym myd addysg fod ar gael yn y dyfodol agos.

Llwybrau Amgen i Fyd Addysg

Ar draws y byd, cydnabyddir yn eang bod angen llwybrau newydd i fyd addysg er mwyn goresgyn yr heriau recriwtio ac er mwyn denu a hwyluso mynediad i fyd addysg ymysg grwpiau allweddol o athrawon rhagorol. Bydd y rhain yn cynnwys graddedigion â chymwysterau uchel sydd yn dymuno newid gyrfa, unigolion â chymhelliant uchel nad oes ganddynt yr adnoddau na'r amgylchiadau i deithio pellteroedd mawr i fynychu cwrs hyfforddi athrawon (yn cynnwys gofaluwr sydd angen contractau gwaith hyblyg, ac ymgeiswyr posibl mewn ardaloedd anghysbell) ac athrawon cymwys sydd wedi bod allan o fyd addysg ac sydd yn dymuno dychwelyd. Efallai bydd y rhai olaf angen cyrsiau diweddar (er enghraifft cwrs 'dychwelyd i addysgu' Prifysgol Caeredin) oherwydd eu bod yn aml yn dychwelyd i gyd-destunau sydd wedi 'symud ymlaen' o ran datblygiadau mewn perthynas â chymhwysedd, addysgeg, gwybodaeth pwnc, asesu a safonau proffesiynol.

Mae amrywiaeth eang o gynlluniau yn bodoli yn gyffredinol ar gyfer dysgu o bell a dysgu cyfunol (e.e. yn Yr Alban) hyfforddiant yn y gweithle (e.e. rhaglen breswyl yng Nghaliffornia a Teach yn Awstralia) a chynorthwyo staff cynorthwyo i raddio fel athrawon (e.e. gweithwyr 'para-broffesiynol' yng Nghaliffornia a chynorthwyo dosbarth yn yr Iseldiroedd). Yn ôl yr adroddiad rhyngwladol, mae'r cynlluniau amrywiol yn gymharol newydd ac mae gwerthusiadau yn brin. Ond, mae rhai yn amlwg wedi bod yn llwyddiannus yn cynnwys recriwtio athrawon o gefndiroedd lleiafrifol drwy fentrau preswyl yng Nghaliffornia a recriwtio athrawon uwchradd ar gyfer pynciau ble mae prinder mewn ardaloedd gwledig yn Yr Alban drwy'r mentrau dysgu o bell.

Argymhellion o'r Adolygiad Rhyngwladol

Mae'r argymhellion a'r arsylwadau wedi eu nodi isod:

- Byddai adolygiad cyfoes o lwyth gwaith athrawon yn fuddiol er mwyn cadarnhau i ba raddau mae hynny yn rhwystro real neu ganfyddiadol mewn perthynas â mynediad i'r proffesiwn;
- Mae ehangu'r llwybrau i addysgu a chynnig mwy o hyblygrwydd ynghylch darparu rhaglenni (e.e. dysgu cyfunol, dysgu ar-lein, dysgu o bell, astudio rhan amser) yn un ffordd o gymhell gwell mynediad i raglenni ITE;
- Gallai mwy o gydweithredu rhwng darparwyr Prifysgol er mwyn darparu modelau newydd o addysg gychwynnol i athrawon ar y cyd sydd yn defnyddio eu cryfderau a'u harbenigedd, yn arbennig yn y meysydd pwnc ble mae prinder, gynyddu'r cyflenwad;
- Dylid cynnal adolygiad o effaith bwrsariaethau ar recriwtio athrawon a dylid archwilio bwrsariaethau penodol sydd wedi eu hanelu at newid gyrfa i fyd addysg;
- Mae iawndal ariannol ar ffurf dileu dyled ac ysgoloriaethau yn gymelliadau effeithiol ar gyfer addysg athrawon (e.e. UDA) yn arbennig pan maent yn ddigon mawr i wrthbwyo cost hyfforddi.
- Mae'n werth archwilio trefniadau preswyl i athrawon pan fo hyfforddeion yn gweithio ochr yn ochr ag athrawon profiadol, a hynny fel ffordd o greu mwy o amrywiaeth yn y gweithlu;

- Mae cyfleoedd mentora a hyfforddi pwrpasol o ansawdd uchel yn effeithio'n gadarnhaol ar athrawon dan hyfforddiant a'u harferion dilynol, felly dylid adolygu'r ddarpariaeth bresennol a dylid ystyried rhaglen fentora/hyfforddi genedlaethol;
- Byddai llwybr dilyniant clir ar gyfer athrawon o'r flwyddyn gynefino ymlaen, gyda hawliau dysgu proffesiynol diffiniedig (yn cynnwys opsiynau arweinyddiaeth) yn gymhelliant cryf i fynd addysgu;
- Byddai Fframwaith Achredu Cenedlaethol ar gyfer dysgu proffesiynol o addysg gychwynnol i athrawon ymlaen (y gellir ei drosglwyddo'n gyfan gwbl ar draws pob sefydliad addysg uwch) yn cynnig llwybr proffesiynol clir i ddarpar athrawon ac opsiynau achredu ychwanegol. Mae hynny yn gymhelliant cryf mewn gwledydd eraill (e.e. Yr Alban);
- Mae cymhwyster Meistr, fel y safon ar gyfer pob athro sydd yn cwmpasu amryw lwybrau dysgu proffesiynol, yn gymhelliant cryf i fynd i'r proffesiwn ac i aros ynddo mewn gwledydd eraill (e.e. Yr Alban, Ffindir, Yr Iseldiroedd, Gweriniaeth Iwerddon);
- Mae cyfnod sabothol byr yn gymhelliad effeithiol ar gyfer mynd i'r proffesiwn ynghyd â darparu cyfleoedd dysgu proffesiynol (interniaethau) mewn ysgolion eraill;
- Gellid cynnig cyfleoedd i rannu swyddi a threfniadau gweithio hyblyg i'r rhai sydd yn mynd i'r proffesiwn, a hynny fel cymhelliant;
- Byddai llwybr arweinyddiaeth clir o addysg gychwynnol i athrawon i swydd pennaeth, fyddai o bosibl yn cael ei ddarparu a'i hyrwyddo gan Academi Genedlaethol Arweinyddiaeth Addysgol (NAEL) yn gymhelliant i'r rhai fyddai â diddordeb penodol mewn swyddi a rolau arwain;
- Dylid archwilio mwy o gyfleoedd i gydnabod a gwobrwyo athrawon yn ffurfiol ar lefel leol a chenedlaethol er mwyn codi proffil y proffesiwn (e.e. Singapore).

Adroddiad ar Gymelliadau mewn Proffesiynau Eraill

Crynhair canfyddiadau'r adroddiad yma fel a ganlyn:

- Yn gyffredinol mae cyflogwyr sydd yn llwyddo i recriwtio graddedigion yn cynnig amrywiaeth o gymelliadau yn cynnwys marchnata a hyrwyddo gyrfa bositif, cyflog cychwynnol deniadol ac amodau gwaith, cyfnod cynefino, cymorth a chyfleoedd parhaus yn gynnar yn ystod gyrfa, a datblygiad proffesiynol, darpariaeth 'gyrfa portffolio' a threfniadau gweithio hyblyg;
- Mae cymelliadau ariannol yn chwarae rôl fechan, os o gwbl, yn y strategaethau holistig yma;
- O'i gymharu nid yw recriwtio a chadw ym myd addysg yng Nghymru yn cael ei ategu gan strategaeth holistig;
- Nid yw'r cymelliadau ariannol sydd ar gael er mwyn helpu recriwtio i gyrsiau ITE yn digolledu am ddiffyg dull mwy holistig o recriwtio a chadw yng Nghymru, ac ar yr wyneb mae'n ymddangos mai dim ond cyfyngedig fu eu heffaith;
- Os amcanir at ddysgu o brofiadau proffesiynau eraill, mae diffyg strategaeth gweithlu holistig ar gyfer recriwtio a chadw athrawon yng Nghymru yn ddiffyg sylweddol;
- O ystyried pwysigrwydd ansawdd athrawon fel penderfynydd mewn perthynas â chyrhaeddiad disgyblion, oni bai yr ymdrinnir â'r materion a nodir yn yr adroddiad yma, bydd yn anodd i Gymru gyflawni ei hamcanion ar gyfer y system addysg.

Argymhellion:

- Dylid datblygu strategaeth gweithlu holistig (recriwtio a chadw) ar gyfer y proffesiwn addysgu yng Nghymru;
- Petai cymelliadau ariannol yn rhan o'r strategaeth hon, dylid ailystyried sut y'u defnyddir.
- Fel rhan o'r strategaeth dylid datblygu ymgyrch hyrwyddo a marchnata o ansawdd uchel sydd yn gwrthwneud canfyddiadau negyddol presennol ynghylch addysgu;
- Dylid cyflwyno *Rhaglen Datblygu Gyrfa Gynnar Athrawon* 3 blynedd.
- Dylai fod yna ofyniad drwy gydol eu gyrfa i athrawon gymryd rhan mewn dysgu proffesiynol, yn cynnwys caffael cymwysterau lefel uwch;
- Dylai amodau cyflogaeth athrawon yng Nghymru fynd i'r afael â llwyth gwaith, llesiant, gweithio hyblyg a materion portffolio gyrfa;
- Dylid comisiynu mwy o ymchwil i hysbysu'r strategaeth.

Adroddiad Cymelliadau Ariannol yng Nghymru a Lloegr

Mae'r adroddiad ar gynlluniau cymell yng Nghymru a Lloegr yn archwilio'r effaith ar recriwtio i ITE yn y ddwy wlad ac mae'n mynd i galon y ddadl am effeithiolrwydd. Nid yw bob amser yn bosibl cymharu agweddau pob cynllun yn uniongyrchol, ond mae rhai casgliadau yn amlwg. Mae yna graidd o bynciau ble mae prinder, sydd yn denu bwrsariaethau gwerth uchel yn y ddwy lad, sef mathemateg, cemeg, ffiseg, cyfrifiadureg ac ieithoedd modern. Mae'r rhain yn denu bwrsariaethau o hyd at £20,000 yng Nghymru (wedi eu gwahaniaethu yn ôl dosbarthid gradd a'r myfyriwr sydd yn ymgeisio: 1af - £20,000; 2:1 - £10,000 a 2:2 - £6,000) ond ni wahaniaethir yn Lloegr gyda gwerth uwch o £26,000 i bob ymgeisydd a dderbynnir ar gyfer cemeg, ffiseg, cyfrifiadureg a ieithoedd modern a £20,000 ar gyfer mathemateg. Yng Nghymru mae'r rhestr hefyd yn cynnwys Cymraeg, sydd hefyd yn destun gwahaniaethu ar sail dosbarthiad. Mae yna fwsariaeth ychwanegol o £5,000 ar gyfer cyfrwng Cymraeg, sydd wedi ei rhannu yn ddwy ran: 50% wrth dderbyn swydd a 50% pan fo'r cyfnod cynefino wedi'i gwblhau.

Yn Lloegr mae'r rhestr bwrsariaeth gwerth uchel yn cynnwys bioleg a daearyddiaeth (£26,000) a Saesneg (£15,000), sydd yn agor bwlch llawer mwy o'i gymharu â gwerthoedd yng Nghymru ble mae'r pynciau yma ond yn denu £3,000 a dim ond i ymgeiswyr â gradd dosbarth cyntaf. Yn amlwg, os yw cymelliadau yn ffactorau dylanwadol o ran ble mae ymgeiswyr yn dewis astudio, gall y gwahaniaeth o £23,000 ar gyfer bioleg a daearyddiaeth olygu bod rhai yn penderfynu mynd i sefydliadau yn Lloegr.

Yn achos cyrsiau cynradd, mae Lloegr ond yn cynnig bwrsariaeth o £6,000 i raddedigion mathemateg tra yng Nghymru mae'r holl bynciau cynradd yn denu o leiaf £3,000 mewn bwrsariaethau. Mae Cymru yn cynnig bwrsariaethau o £6,000 ar gyfer mathemateg, Cymraeg, Saesneg neu wyddoniaeth i ymgeiswyr â gradd dosbarth cyntaf. Eto, os yw cymelliadau yn ddylanwadol o ran dewis lleoliad hyfforddi, gall ymgeiswyr â gradd dosbarth cyntaf ddewis astudio yng Nghymru yn hytrach na Lloegr, ond o gymharu hynny â bioleg a daearyddiaeth uwchradd, mae'r gwahaniaeth yn llawer llai.

Mae tua 30% o fyfyrwyr ITE ôl-radd yn derbyn bwrsariaethau yng Nghymru bob blwyddyn ac mae nifer y derbynyddion yn amrywio o un flwyddyn i'r llall (286 yn 2016/17, 2929 yn 2017/18 a 277 yn 2018/19). Mae'r cyfanswm gwariant ar gymelliadau yng Nghymru wedi gostwng fesul blwyddyn hefyd: £2.9m yn 2016/17, £1.9m yn 2017/18 a £1.3m yn 2018/19³. Gostyngodd gwerth cyfartalog bwrsariaethau a ddyfarnwyd i hyfforddeion yng Nghymru o £7,297 yn 2016/17 i £6,412 yn 2017/18. Mae'r adroddiad yn rhagamcanu, ar sail niferoedd llai o fyfyrwyr â chymwysterau uchel - sydd felly'n denu bwrsariaethau uwch - y bydd y cyfartaledd wedi gostwng i lai na £5,000 erbyn 2018/19. Roedd dyfarniadau cyfartalog yn Lloegr ar gyfer 2016/17 yn tua £8,000, ond mae'r adroddiad yn awgrymu bod y dyfarniad cyfartalog wedi bod yn sylweddol uwch yn y blynyddoedd dilynol oherwydd bod ymgeiswyr â graddau dosbarthiad is yn gymwys i dderbyn dyfarniadau fel rhan o'r strwythur cymell mwy safonol. Y casgliad yw bod dyfarniadau ITE cyfartalog yn Lloegr yn sylweddol uwch nag yng Nghymru.

Mathemateg sydd yn gysylltiedig â'r gyfran fwyaf o ddyfarniadau yng Nghymru gyda thua 50 o ymgeiswyr bob blwyddyn yn derbyn bwrsariaethau. Cemeg sydd yn gysylltiedig â'r ail gyfran fwyaf o ddyfarniadau. Mae hynny yn golygu bod dros hanner cyfanswm y gwariant yn 2017/18 ar fyfyrwyr mathemateg newydd, er y disgwylir i hynny ostwng i 25% o gyfanswm y gyllideb yn 2019/20 - am resymau a ragamcanir fydd yr un fath â'r gostyngiadau mewn gwariant bwrsariaethau uchod.

Mae'r adroddiad yn awgrymu darlun cymysg o effeithiolrwydd y cymelliadau. Yn hanesyddol roedd y cynnydd mewn lefelau bwrsariaethau (gyda chynnydd sylweddol ar gyfer dosbarth cyntaf, cynnydd llai ar gyfer 2:1 a gostyngiadau ar gyfer 2:2) yn 2011/2012 a 2012/13 yn gysylltiedig â chynnydd mewn niferoedd recriwtio i gyrsiau mathemateg ac ieithoedd modern, ond bu gostyngiad neu ddim newid i niferoedd rhai pynciau megis ffiseg a chemeg. Ond yn Lloegr, mae'r ffigyrau yn dangos y bu gostyngiad mewn niferoedd recriwtio ar gyfer mathemateg, cemeg, ffiseg ac ieithoedd modern rhwng 2009/10 a 2018/19, sydd yn awgrymu nad yw cymelliadau wedi hybu recriwtio yn arwyddocaol (er ei bod yn bosibl eu bod wedi arafu'r gostyngiad, er enghraifft wrth gyfrannu at gynnydd bychan mewn ffiseg a chemeg rhwng 2009/10 a 2012/13).

Yn fwy diweddar, cofnodwyd cynnydd 'dramatig iawn' yn nifer yr hyfforddeion Saesneg a bioleg yn 2018/19, a hynny yn cyd-daro â'r cynnydd mawr mewn bwrsariaethau y flwyddyn honno a'r strwythur cymelliadau mwy

³ Fel y nodwyd gan TRRAB mewn man arall, nid yw'r data ar y cymelliadau yma yn galluogi dadansoddi effeithiolrwydd y cymelliadau yma o ran gwella recriwtio

safonol (rhai â graddau dosbarth is yn dod yn gymwys). Er na chyrrhaeddwyd y targed recriwtio (90% o'r targed ar hyn o bryd) mae nifer yr hyfforddeion daearyddiaeth wedi cynyddu'n gyson ers 2016/17 pan gynyddwyd y bwrsariaethau cysylltiedig yn sylweddol

Mae'r adroddiad yn nodi '... yn ystod AY 2015/16 a 2016/17 astudiodd cyfran uwch o hyfforddeion Ffiseg (50 y cant h.y. 30 allan o 60 o hyfforddeion), mathemateg (39 y cant h.y. 70 allan o 180 o hyfforddeion) ac leithoedd Tramor Modern (44 y cant h.y. 35 allan o 80 o hyfforddeion) oedd yn hanu o Gymru yn Lloegr' a'r pynciau gyda'r cyfrannau isaf o fyfyrwyr oedd yn hanu o Gymru oedd yn astudio yn Lloegr oedd myfyrwyr dylunio a thechnoleg, technoleg gwybodaeth, celf a Saesneg. Nid yw ffigyrau cymharol ar gyfer 2017/18 a 2018/19 ar gael.

Mae'r adroddiad yn dangos bod myfyrwyr oedd yn hanu o ogledd Cymru yr un mor debygol o astudio yn Lloegr ag yr oeddent o astudio yng Nghymru (50% yn gyffredinol) ac yn fwy tebygol yn achos pynciau uwchradd (57%). Mae hynny yn cyferbynnu'n amlwg â'r gyfradd isel o fyfyrwyr o ganolbarth a de orllewin Cymru sydd yn ymgymryd â hyfforddiant yn Lloegr (23%). At ei gilydd yn 2016/17 roedd dwy ran o dair (1,010) o'r holl hyfforddeion oedd hanu o Gymru yn hyfforddi yng Nghymru o'i gymharu â 450 yn hyfforddi yn Lloegr (mae'r un cyfrannau yn ymestyn i'r sector uwchradd). Mae'n bwysig nodi bod cyfran y rhai a hyfforddodd yng Nghymru ac a arhosodd wedyn yn Nghymru wedi cynyddu'n flynyddol o 72% i 85% yn rhwng 2011/12 a 2016/17.

Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi sylwadau ar gadw athrawon drwy amcangyfrif bod lefelau gadael athrawon yng Nghymru yn tua 700-800 o athrawon yn gadael yn gynnar bob blwyddyn, a 300-400 o'r rhai hynny yn y sector uwchradd. Yn 2017, gadawodd 698 o athrawon y proffesiwn yn gynnar, 364 o'r sector cynradd a 334 o'r sector uwchradd, gydag ymddeoliad cynnar yn gyfrifol am y gyfran fwyaf. Y pynciau gyda'r lefelau gadael uchaf oedd mathemateg, pynciau gwyddoniaeth a phynciau Saesneg. Mae'r ffigyrau yn Lloegr yn cynnig cymhariaeth amlwg gyda thua 60% yn unig o hyfforddeion yn dal mewn swyddi mewn ysgolion a ariennir gan y wladwriaeth bum mlynedd ar ôl cymhwyso. Mae'r lefelau gadael yn waeth mewn perthynas â mathemateg, gwyddorau ac ieithoedd.

Argymhellion

Mae'r adroddiad Cymru-Lloegr yn cynnig chwe argymhelliad:

- Dylid safoni bwrsariaethau ITE yng Nghymru yn ôl dosbarthiad gradd blaenorol, a gallai targedu bwrsariaethau yn ehangach helpu niferoedd recriwtio yn gyffredinol a darparu neges gliriach i ddarpar hyfforddeion;
- efallai y bydd angen mwy o wario yng Nghymru er mwyn cystadlu'n effeithiol â'r cynnydd mewn bwrsariaethau yn Lloegr yn ystod y blynyddoedd diweddar - mewn Saesneg, Bioleg a Daearyddiaeth yn benodol. Gellid ariannu hynny drwy ostwng y cyfraddau uchaf ar gyfer graddau dosbarth cyntaf mewn pynciau blaenoriaeth uchel, neu drwy ddiddymu'r bwrsariaethau o £3,000 ar gyfer rhai pynciau;
- Gallai llunwyr polisi yng Nghymru greu cynnig penodol o dalu bwrsariaethau ychwanegol os bydd unigolion yn hyfforddi mewn pwnc y mae ganddynt radd perthnasol uniongyrchol ynddo. Byddai hynny yn caniatáu i ddarparwyr hysbysu prif gyfraddau uwch, ond dylid cydbwysu hynny yn erbyn yr angen i gynnig darpariaeth glir a symlach;
- Mae angen ymgyrch fwy amlwg ar gyfer recriwtio athrawon yng Nghymru fyddai'n pwysleisio buddion a nodweddion neilltuoel hyfforddi ac addysgu yng Nghymru, er mwyn cystadlu gydag ymgyrchoedd effeithiol yn Lloegr;
- Dylai llunwyr polisi yng Nghymru ystyried cynllun cyffelyb i strategaeth recriwtio a chadw athrawon yn Lloegr sydd newydd gael ei gyhoeddi gan yr Adran Addysg, sydd yn cynnwys fframwaith gyrfa gynnar newydd ar gyfer athrawon, mwy o gyfleoedd ar gyfer datblygu proffesiynol a bonysau cadw fesul cam er mwyn cymell unigolion i aros ym myd addysg (gan amnewid rhan o'r bwrsariaeth ITE bresennol o bosibl);
- Mae data ar recriwtio a chadw athrawon yng Nghymru yn gymharol hen, sydd yn golygu bod llunwyr polisi yng Nghymru yn wynebu anfantais o'i gymharu â Lloegr ac mae'n cyfyngu ar eu gallu i ymateb i newidiadau diweddar. O ystyried y nifer fechan o ddarparwyr ITE yng Nghymru, dylai fod yn bosibl casglu data amserol a chywir am niferoedd recriwtio ITE yn ôl pwnc.

John Gardner (E&OE)

10-06-19

Hawlfraint:

Safbwyntiau'r awdur yw y rhai a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid ydynt o reidrwydd yn adlewyrchu safbwyntiau Cyngor y Gweithlu Addysg.

Ar gyfer unrhyw ymholiadau mewn perthynas â'r cyhoeddiad yma, cysylltwch â ni yn:

discover.teaching@ewc.wales